

In memoriam: prof. dr. Mujo Slatina
(1945–2023)

U decembru 2023. godine napustio nas je prof. dr. Mujo Slatina, istaknuti profesor andragogije i pedagogije, te prvi urednik časopisa *Obrazovanje odraslih*. Vijest nas je zatekla u nevjerici jer smo navikli na njegovu izrazitu vitalnost, umnost i pronicljivost, kojima je savladavao tegobe i nadahnjivao sve koji su ga poznavali.

Obrazovni put i znanstveno-istraživačko formiranje profesora Slatine odvijalo se kroz studij pedagogije i psihologije, postdiplomski studij iz sociologije te doktorsku disertaciju iz pedagoških nauka. Tokom svog bogatog akademskog djelovanja predavao je na više fakulteta i univerziteta u Bosni i Hercegovini omogućavajući opstanak nastavničkih studijskih programa u ratnim godinama, te pokretanje novih diplomskih, postdiplomskih i doktorskih programa u poraću. Zalagao se za dignitet nastavničkog poziva i primjereniji pristup njegovoj profesionalizaciji.

Pružio je značajan doprinos reformskim procesima na svim nivoima obrazovnog sistema, posebno u visokom obrazovanju. Učestvovao je u kreiranju više postdiplomskih programa nastavničkih usmjerenja, te je autor *Elaborata prvog doktorskog studija iz pedagogije pod nazivom Teorije i istraživanja kreativnog odgoja/obrazovanja* pokrenutog na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Profesor Slatina je učestvovao u pokretanju i afirmiranju većeg broja časopisa, poput *Obrazovanja odraslih* (prvi urednik u periodu od 2001. do 2004. te dugogodišnji član redakcije), *Nаша škola*, *Didaktički putokazi* i *Novi Muallim*. Objavio je više od

stotinu članaka o temama iz sociologije odgoja i obrazovanja, pedagoške antropologije, menadžmenta u obrazovanju, metodologije pedagoških istraživanja, andragogije, edukometrije te drugih grana znanosti o odgoju i obrazovanju. Neumorno je pisao i objavljivao do posljednjih dana ovozemnog života.

Najznačajnija djela profesora Slatine objavljena su pod naslovima: *Nastavni metod – Prilog pedagoškoj moći suđenja* (1998), *Od individue do ličnosti – Uvođenje u teoriju konfluentnog obrazovanja* (2005), *Edukometrija – Mjerenje i mjerni instrumenti u odgoju i obrazovanju* (2020), *O pedagogiji čovjeka – Od čovjeka kao bića učenja do učećeg društva* (2023).

Mentorirao je osam doktoranada i više desetina magistranada, a učiteljsku ulogu je živio kao svoju najveću životnu misiju. Generacije studenata pamtit će razgovore i predavanja koja su bila istinska duhovna gozba. Profesor je bio paradigma učitelja koji je svim svojim bićem vjerovao da je čovjekova suština Dobrota, te da pedagoško oko jednog učitelja mora biti dovoljno pronicljivo da bi ju uočilo.

Profesor Slatina je obilježio znanost o odgoju i obrazovanju autentičnom mišlju i izvanrednim pregalastvom s ciljem sintetiziranja znanja o čovjeku kao biću učenja, uključujući znanstvene spoznaje, etnopedagoške i religijske mudrosti. Rezultat takvog pristupa jesu teorija konfluentnog obrazovanja i teorija antropoloških odgojnih/obrazovnih polja kao originalni doprinosi njegovog znanstveno-istraživačkog rada. Profesor Slatina je bio učitelj koji je okupljao sve one željne autentične mudrosti i roditeljske podrške na putu znanja. Bio je dosljedan mislilac koji je u svojim djelima spajao različite intelektualne tradicije, discipline i pristupe, uvijek ih izlažući pedantnoj kritičkoj procjeni.

Kao prvi urednik časopisa *Obrazovanje odraslih* profesor Slatina je vizionarski postavio temelje traganju za *novim perspektivama obrazovanja odraslih*, što će biti sugerirano u naslovu profesorovog članka objavljenog u prvom broju časopisa (Slatina 2001). Cilj je bio osnivanjem časopisa formirati novi diskurs o obrazovanju odraslih, koji će biti svjestan svoje baštine, ali usmjeren borbi za dostojanstvo čovjeka i obrazovanja pred prijetnjama centrizama, nejednakosti, antagonizama i konflikata koji su nas dočekali na pragu XXI stoljeća. Sociološka misao profesora Slatine dala je značajan zamah angažiranju bosanskohercegovačke andragogije u socijalno relevantne teme. Pod uredničkim vođenjem profesora Slatine na stranicama časopisa *Obrazovanje odraslih* objavljeni su prvi članci iz menadžmenta u obrazovanju na bosanskom jeziku, koji su tretirali temeljna pitanja nazivlja i principa ove do

tada relativno nepoznate nauke (Slatina 2002; 2003). Drugi broj časopisa iz 2002. godine bio je tematski posvećen upravo temeljnim problemima menadžmenta u obrazovanju, a intencija urednika bila je da se ova oblast rasvijetli iz andragoške, psihološke, ekonomske, sociološke i drugih relevantnih perspektiva.

Redakcija časopisa *Obrazovanje odraslih* sa zahvalnošću će čuvati sjećanje na doprinos profesora Slatine razvoju andragogije u Bosni i Hercegovini.

Literatura

- Slatina, M. 2001. U potrazi za novim perspektivama obrazovanja odraslih. *Obrazovanje odraslih: Časopis za obrazovanje odraslih i kulturu*. 1–3 (2001), str. 41–58.
- Slatina, M. 2002. Pojam obrazovnog menadžmenta i menadžerske uloge i kompetencije školskog direktora. *Obrazovanje odraslih: Časopis za obrazovanje odraslih i kulturu*. 1 (2002), str. 111–130.
- Slatina, M. 2003. Upravljanje konfliktima i sukobima u školi. *Obrazovanje odraslih: Časopis za obrazovanje odraslih i kulturu*. 1 (2003), str. 57–76.